

Indikatorer på mistenkelige transaksjoner for rapporteringspliktige etter hvitvaskingsloven

- Finansinstitusjoner

Innhold

1. Identifikasjon av fysiske personer og juridiske enheter mv.....	4
1.1. Identifikasjon av fysiske personer.....	4
1.2. Identifikasjon av juridiske personer.....	4
2. Andre forhold av betydning ved kontakt med kunden.....	5
2.1. Tilbakeholdenhet med opplysninger.....	5
2.2. Adresseforhold.....	5
2.3. Telefon, hjemmeside, e-post og IP-adresse.....	5
2.4. Tegn på at det handles på andres vegne.....	6
2.5. Andre omstendigheter.....	7
2.6. Fremtoning.....	7
3. Spesifikke indikatorer for finansinstitusjoner.....	7
3.1. Indikatorer som gjelder både privat og bedriftsmarkedet.....	7
3.2. Unormale kontobevegelser – bedriftskunder.....	9
3.3. Unormale kontobevegelser – personkunder.....	9
3.4. Bruk av betalingskort.....	11
3.5. Opptak og nedbetaling av ordinære lån, forbrukslån mv.....	11
3.6. Forhold knyttet til ideelle, friville og veldedige organisasjoner.....	12
3.7. Virtuelle valutaer og nyere betalingsmetoder.....	12
3.8. Valutaveksling.....	13
3.9. Leasing.....	13

Innledning

Indikatorlisten er utarbeidet ved Nasjonalt tverretatlig analyse – og etterretningscenter (NTAES)¹. Den er ikke ment å være en uttømmende oversikt over hva som kan være mistenkelig. Kunnskapen om egne kunder og tjenester, og risikovurdering av dem, er utgangspunktet for å bli oppmerksom på de unormale.

Den viktigste indikatoren er således det en selv opplever som unormalt med kunden, transaksjonen eller de etterspurte tjenestene.

I utarbeidelsen av denne indikatorlisten er det tatt utgangspunkt i en tidligere publisert indikatorliste². Denne er redigert og supplert med indikatorer hentet fra straffe- og forvaltningssaker, eksempler fra bransjene og indikatorer hentet fra internasjonale typologirapporter³.

Indikatorlisten er kvalitetssikret i samarbeid med Finans Norge, DNB og medarbeidere i kontrolletatene og politi- og påtalemyndigheten med relevant erfaring.

¹ NTAES startet opp 2.5.2016 og er et tiltak i Regjeringens strategi mot arbeidslivskriminalitet fra 13.1.2015. Formålet til senteret er å legge til rette for at politiet og kontrolletatene bedre kan utnytte den samlede analyse- og etterretningsinformasjon etatene besitter, og å bidra til å utvikle og gjennomføre en mer målrettet og effektiv bekjempelse av økonomisk kriminalitet, herunder arbeidslivskriminalitet.

² Indikatorliste publisert av ØKOKRIM på www.hvitvasking.no, den 18.11.2010, som igjen bygger på dokumentet «Indikatorer på eventuel hvidvask af udbytte eller finansiering av terrorisme» (nov 2008) fra Hvidvaskingssekretariatet ved Statsadvokaten for særlig økonomisk kriminalitet i Danmark.

³ Publisert av FATF

1. Identifikasjon av fysiske personer og juridiske enheter mv.

1.1. Identifikasjon av fysiske personer

1. Kunden kan ikke umiddelbart fremskaffe supplerende legitimasjonspapirer eller ytterligere dokumentasjon som underbygger rett identitet
2. Legitimasjonspapirer virker nye og/eller ubrukte
3. Legitimasjonspapirer er slitte/skitnet til slik det er vanskelig å lese de nødvendige opplysninger
4. Kunden benytter utenlandske identifikasjonsdokumenter som er kjent for rapporteringspliktig for ofte å være forfalsket eller som umiddelbart er vanskelig å verifisere i forbindelse med kundekontrollen
5. Kunden fremlegger identifikasjonspapirer som for eksempel er bekreftet av notarius publicus, men som det likevel er vanskelig å verifisere ektheten av
6. Kunden ønsker ikke et utenlandsk pass verifisert av ambassaden
7. Kunden ønsker å benytte ikke-godkjente identifikasjonspapirer som legitimasjon
8. Kunden fremlegger identifikasjonspapirer som bærer preg av å være forsøkt endret
9. Bildet på legitimasjonsdokumentet framstår som nytt, mens selve legitimasjonsdokumentet er av eldre dato
10. Kunden har pass eller andre legitimasjonsdokumenter som har gått ut på dato
11. Kunden kan kun fremlegge kopi av pass og/eller legitimasjonspapirer
12. Kunden skifter navn hyppig uten naturlig forklaring

1.2. Identifikasjon av juridiske personer

1. Det fremlegges selskapsdokumenter fra utenlandske selskapsregistre som er vanskelig å verifisere for rapporteringspliktige
2. Kunden fremlegger selskapsdokumenter som bærer preg av å være forsøkt endret
3. Foretaket skifter navn, styre, daglig leder, regnskapsfører, eller revisor hyppig uten naturlig forklaring
4. Foretaket har hyppige vedtekts- eller formålsendringer
5. Nyregistrert foretak har navn som til forveksling er likt navnet på godt etablerte, beskyttede eller allment kjente foretak
6. Dokumentasjonen som legges fram om foretaket og/eller virksomheten som drives er overdrevet god, skrytete eller lignende.
7. Der er helt eller delvis navnelikhet mellom foretak/organisasjonen og navn som fremgår av sanksjonslister, FN-lister eller EU-lister mv.
8. Nyopprettet foretak med tilsynelatende kun en oppdragsgiver
9. En bedriftskunde har mange nyopprettede foretak som underleverandører
10. Flere ansatte fra samme arbeidsgiver oppretter nye enkeltpersonsforetak kort tid etter ansettelse
11. Foretaket framstår uprofesjonelt ved ikke å ha egen logo eller brevhode i forhold til foretakets opplyste størrelse
12. Morselskapet til NUF-et er slettet i det opprinnelige selskapsregisteret i utlandet
13. Kunden fremlegger utenlandske selskapsdokumenter bekreftet av notarius publicus, men det er likevel vanskelig å verifisere ektheten

2. Andre forhold av betydning ved kontakt med kunden

2.1. Tilbakeholdenhet med opplysninger

1. Tilbakeholden med å gi identitetsopplysninger og referanser
2. Ingen eller manglende opplysninger og dokumentasjon om midlenes opprinnelse
3. Kunden unngår personlig kontakt med rapporteringspliktige uten god grunn
4. Långiver ved et større lån fra utlandet opplyses å ville være anonym eller ikke å ville kontaktes
5. Kunden vil ikke gi nærmere opplysninger før han vet hva som skal opplyses til offentlig myndighet
6. Tilbakeholden med opplysninger om tiltenkt bruk av en konto, produkt og/eller forventet aktivitet tilknyttet disse
7. Kunde gir forskjellige eller kompliserte forklaringer på midlenes opprinnelse etc.
8. Transaksjoner strider med det som er opplyst som formål ved inngåelse av kundeforhold
9. Andre særlige risikoområder⁴ inngår i transaksjoner

2.2. Adresseforhold

1. Opplyst adresse eksisterer ikke eller er vanskelig å verifisere
2. Opplyste adresse benyttes åpenbart ikke til virksomhet og/eller fast bolig
3. Kunde har adresse som tilsier opphold av midlertidig karakter, slik som i anstalt drevet av Kriminal- eller frimsorgen, asylmottak, campingplass eller tilsvarende fasiliteter
4. Opplyst adresse har et stort antall beboere eller preges av hyppig utskifting av beboere, eller det er andre opplysninger som indikerer at den ikke er den egentlige bopel eller adresse
5. Kunden oppgir kun postboksadresse eller c/o-adresse
6. Kundens adresse er et kontorhotell
7. Postadressen for korrespondanse er en annen enn kundens offisielle adresse
8. Bopelen eller adressen harmonerer ikke med kundens økonomiske disposisjoner
9. Kunden skifter adresse hyppig
10. Kunden er et foretak hvor navn og formål/bransje ikke harmonerer med dets transaksjoner

2.3. Telefon, hjemmeside, e-post og IP-adresse

1. Ulike kunder oppgir samme telefonnummer og e-postadresse
2. Telefonnummer er ikke registrert på samme person som er innehaver eller disponent på konto
3. Kunde skifter ofte telefonnummer
4. Samme e-post benyttes til å melde om endringer av opplysninger for flere kunder som tilsynelatende ikke er relatert til hverandre
5. Kundens oppgitte hjemmeside er ikke i bruk eller fremstår lite profesjonell, troverdig eller gjennomarbeidet i forhold til foretakets oppgitte størrelse og formål

⁴ Risikoområder er i denne sammenhengen definert som land kjent for narkotikaproduksjon, konfliktområder, skatteparadiser, spesielt land som ikke deltar i effektiv utveksling av informasjon, og land som har en lav poengsum på Transparency International Corruption Perceptions Index eller Bribe Payers Index

6. Det foreligger ingen eller lite informasjon om et utenlandsk foretak på internett eller i andre åpne kilder.
7. Foretaket har en hjemmeside som framstår lite profesjonell
8. Domenenavnet til kundens hjemmeside eies av andre enn opplyst, eventuelt lar eierskapet seg ikke verifisere
9. Foretak som i følge egen informasjon er mellomstore eller store bruker og som benytter gratis e-posttjenester i sin korrespondanse med rapporteringspliktig.
10. Logger inn med mange bankID-er fra samme IP-adresse
11. IP-adresse tilsier at kunden har tilhold et annet sted enn det som blir opplyst
12. Gjentatte pålogginger fra IP-adresser langt fra der kunden opplyser å bo
13. Kunde oppgir å ha adresse i Norge, men IP-adresse i forbindelse med innlogging i nettbank indikerer pålogging fra utlandet
14. IP-adresser framkommer ikke fordi kunden antas å bruke krypteringsløsninger

2.4. Tegn på at det handles på andres vegne

1. Disposisjonsrett på konti i foretak vedkommende ikke har roller i
2. Disposisjonsrett til mange konti som tilhører personkunder som tilsynelatende ikke er relatert til hverandre
3. Kunden gir en utførlig forklaring på bakgrunnen for kundeforholdet eller for transaksjonen som virker innlært
4. Kunden ledsages og/ eller instrueres av andre som oppholder seg i bakgrunnen eller i umiddelbar nærhet
5. Kunden leser fra notat (fysisk/digitalt) som vedkommende tilsynelatende ikke har skrevet selv
6. Kunden har dokumentasjon som fremstår som å være tilrettelagt av andre
7. Kunden representerer et foretak, men synes å mangle tilknytning til dette
8. Kunden har lite eller ingen kjennskap til person/foretak det overføres penger til, og synes heller ikke å interessere seg for dette
9. Fullmakt fra andre virker ikke velbegrunnet
10. Korrespondanse skal sendes til andre enn kunden
11. Kunden ber om opplysninger om hva som er mottatt på konto før større kontantbeløp heves/bestilles, eller overføres til utlandet
12. To parter knyttes til en transaksjon uten at det er åpenbart hvorfor
13. Knytningene mellom parter innen for eksempel en familie, et arbeidsforhold eller forretningsmessig gir grunn til å tro at det skjer en fiktiv transaksjon
14. Det gjøres forsøk på å skjule reell rettighetshaver eller partene forbundet med en transaksjon
15. To eller flere parter har unormalt mange transaksjoner med hverandre innenfor et begrenset tidsrom
16. Personen som instruerer transaksjonen har ikke noen formell tilknytning til transaksjonen eller til partene
17. Kunden bruker en agent eller et annet mellomledd uten god grunn
18. Innskutt aksjekapital kommer fra andre enn selskapets aksjonærer
19. Verge foretar transaksjoner, herunder kontantuttak, som ikke er naturlig for den umyndige

2.5. Andre omstendigheter

1. Rapporteringspliktig er kjent med at kunden har tilknytning til, eller er mistenkt for ulovlig virksomhet
2. Kunden er et NUF og foretakets kontaktperson er kjent for gjentatte konkurser eller for profittgenererende kriminalitet
3. Kunden er nærstående til person som er offentlig kjent for tilknytning til profittgenererende kriminalitet
4. Kunden viser ikke interesse for omkostninger eller andre betingelser
5. Kunden vet ikke hvilket beløp som skal settes inn ved innskudd av kontanter
6. Kunden gir inntrykk av at det haster med å få gjennomført transaksjonen uten at det er naturlig grunn
7. Kunden ønsker ikke å benytte den enkleste transaksjonsformen
8. Kunden har ingen tilknytning til området hvor kundeforholdet etableres
9. Norge inngår som et fordyrende mellomledd i en transaksjon uten en naturlig forklaring
10. Kunden har mange nyopprettede foretak
11. Kunden har flere selskaper i utlandet som ikke er naturlig sett i forhold til kundens oppgitte virksomhet
12. Kunden forklarer besittelse av dyre gjenstander med at de er lånt eller finansiert av tredjeperson
13. Kunden er overdrevent interessert i bankens interne systemer, kontroller og prosedyrer
14. En av partene i transaksjonen er en politisk eksponert person (PEP)⁵

2.6. Fremtoning

1. Påkledning og kroppsholdning vil vanskeliggjøre gjenkjennelse fra videoovervåking
2. Kunden virker nervøs og usikker både ved møte ansikt til ansikt eller i telefon
3. Kunden virker i tvil når vedkommende skal besvare utdypende spørsmål
4. Kundens adferd fremstår som innøvd, påtatt overdreven eller selvsikker
5. Kunden er overdrevent hyggelig og forsøker tilsynelatende å få et personlig forhold til ansatte i banken

3. Spesifikke indikatorer for finansinstitusjoner

3.1. Indikatorer som gjelder både privat og bedriftsmarkedet

1. Kunden har mange konti både i eget og selskapers navn og/eller har disposisjonsrett til mange konti
2. Kunde reserverer seg mot opptak av samtale med banken
3. Transaksjonsmønsteret tilsier at kontoen kun benyttes som en transittkonto/gjennomstrømmingskonto
4. Det åpnes unormalt mange konti med tilhørende bankkort

⁵ Hvitvaskingslovens § 15 definisjon av PEPs er fysisk person som innehar eller som i løpet av det siste året har innehatt høytstående offentlig verv eller stilling i annen stat enn Norge, samt er nært familiemedlem eller kjent medarbeider til denne personen.

5. Flere innskudd av kontanter i en eller flere filialer, bank-i-butikk og/eller innskuddsautomater i løpet av samme dag eller innenfor et begrenset tidsrom
6. Flere uttak av kontanter i en eller flere filialer, bank-i-butikk og/eller uttak i forbindelse med varekjøp av samme dag eller innenfor et begrenset tidsrom
7. Kunden foretar regelmessige overføringer til ulike selskaper i utlandet med likelydende adresse
8. Kort tilhørende kunder uten kjent relasjon til hverandre benyttes til samtidig kontantuttak ved flere anledninger eller innenfor et begrenset tidsrom
9. Eneste kontobevegelser er overførsler til eller fra utlandet
10. Konto uten aktivitet får plutselig mange bevegelser
11. Oppretter og avviker konti flere ganger innen et kalenderår
12. Kunde mottar penger fra utlandet for umiddelbart å overføre dette til tredjeland
13. Kontoen som skal belastes for overføring til utlandet mottar regelmessige innskudd av kontanter fra ulike steder i Norge
14. I forbindelse med at gamle sedler tas ut av omlop veksles større beløp om i nye sedler
15. En konto får uventende overførsler fra utlandet, etterfulgt av jevnlige, mindre kontantuttak
16. Kundens konto begynner å få større kontantinnbetalinger enn normalt
17. Kontoen brukes utelukkende til innskudd av kontantbeløp og overførsler til utlandet
18. Større og løpende utgifter/regninger betales kontant
19. Informasjon i merknadsfeltet til transaksjonen i nettbank tilsier at transaksjonen har forbindelse med lovbrudd
20. Uttak av kontanter fra kort med sammenfallende innskudd på annen kundes konto
21. En nyopprettet konto får innsatt et moderat beløp fra utlandet. Kort tid etter overføres beløpet til utlandet. Like etter mottas et stort beløp fra utlandet. Kort tid etter skal også dette beløpet overføres til utlandet.
22. Kunde bestiller nye kodebrikker (bankID) gjentatte ganger
23. Kunde har ofte kundesupport i forbindelse med låst bankID

Eksempel 1

Peder Ås er daglig leder, styreleder og eier av aksjeselskapet Peder Ås AS som er leverandør til fiskeindustrien. Ås er også disponent for selskapets konti, og utfører betalinger til flere land.

Grunnlaget for rapporten er en stoppet betaling pålydende USD 2 500 til en mottaker i Vest-Afrika. Mottakerkontoen er rapportert som muldyrskonto i forbindelse med såkalt nigeriasvindel. Kunden har tidligere overføringer til samme mottaker i Vest-Afrika. Ås forteller ved kontakt med banken at mottaker er advokat og at betalingen gjelder betaling av tjenester. Han utdyper ikke hvilke type tjenester det er snakk om.

Når han blir spurt om han har mottatt tjenestene han har betalt for tidligere blir han usikker, men sier han tror det. Peder Ås ber banken slette betalingen og sier han vil undersøke saken nærmere selv.

3.2. Unormale kontobevegelser – bedriftskunder

1. Åpning av en konto for et nytt foretak hvor det settes inn mer enn forventet på bakgrunn av foreliggende opplysninger
2. Store transaksjoner ønskes gjennomført av nystiftede foretak, særlig når disse tilsynelatende ikke kan begrunnes i foretakets formål eller kundens aktiviteter
3. Et nystiftet foretak mottar store beløp fra utlandet som kort tid etter videresendes til et eller flere mottakere i utlandet
4. Foretakskonto som ikke har vært i bruk mottar overføringer uten at det virker å være en naturlig forklaring
5. Aktivitet på konto tilsier at kunden driver betalingsformidling, men kunden har ikke konsesjon fra Finanstilsynet
6. Flere transaksjoner med offshorebanker som ikke er begrunnet i kundens virksomhet
7. Utenlandsk kunde uten tilhold i Norge oppretter konto, mottar overføringer fra et land og fører dem videre til et tredjeland uten at det virker å ha en logisk forklaring
8. Det mottas store mengder kontanter fra kunder som selv er rapporteringspliktige etter hvitvaskingsloven
9. Kunde ønsker å endre betalingsprosedyren som tidligere er avtalt uten at det foreligger noen åpenbar forklaring på det, spesielt når betalingsmetoden som foreslås fra kunden ikke er å anse som normal for hvordan slike transaksjoner vanligvis gjøres opp
10. Mange eller større overførsler fra et foretak til kontohavere som sannsynligvis ikke har noen relasjon til foretakets virksomhet
11. Konto brukes til å motta og betale større summer, men det er begrenset med ordinær aktivitet (betaling av regninger, lønninger osv.)
12. Kontantbeløp som settes inn harmonerer ikke med virksomhetens art, eventuelt at innskuddene forekommer unormalt høye sammenliknet med hva som er vanlig for foretaket og/eller tilsvarende foretak i samme bransje
13. Store og uvanlige kontantuttak fra en konto
14. Kunde driver enkeltmannsforetak, men kredittkort benyttes til ordinært forbruk og innbetalinger kommer fra stadig nye privatpersoner

Eksempel 2

Fra driftskreditten blir det regelmessig utbetalt et beløp til konti i et øst-europeisk land. Betalingene er merket med «lønn», og det er grunn til å tro at det er tale om utenlandsk arbeidskraft eller sesongarbeidere. Kunden har ikke skattetrekkkonto i banken.

3.3. Unormale kontobevegelser – personkunder

1. Kunde oppretter unormalt mange konti i ulike finansinstitusjoner kort tid etter at vedkommende har fått utstedt Bank-ID
2. Kunden setter inn kontantbeløp som ikke harmonerer med kjent inntekt
3. Unormalt mange eller store innbetalinger som opplyses å være spillegevinst, arv mv.

4. Kunde mottar overføring fra et foretak som vedkommende ikke har knytning til, og overfører dette til personkonto tilhørende personer med tilknytning til foretaket.
5. Kontantinnskudd på konto som utelukkende brukes til dekning av regninger, det er for øvrig ikke tegn til vanlig forbruk
6. Meldingslogg i forbindelse med overføringer på Vipps, mCash o.a. tilsier at transaksjoner har forbindelse med lovbrudd
7. Kunden benytter konti til mindreårige barn til overføringer
8. Kunde oppgir å ha leieinntekter, men disse fremkommer ikke på selvangivelse
9. Kunden har i hovedsak inntekter fra NAV, men transaksjonen(e) harmonerer ikke med dette
10. Vesentlig endring i inntekts- og formuesforhold på kort tid uten logisk forklaring
11. Personkunde mottar over en kort periode penger fra flere nyopprettede enkeltpersonforetak uten at denne har en kjent tilknytning til foretakene
12. Utenlandske betalingskort brukes over lang tid til store kontantuttak i Norge og pengene settes umiddelbart inn på konto i norsk bank
13. Norsk kunde mottar penger fra et land og videresender til et annet land i løpet av kort tid. Kunde er ikke kjent med å ha tilknytning til noen av landene.
14. Kunden har flere konti, hvor det uten åpenbar grunn settes inn kontanter nært i tid
15. Kunde opplyser at store overføringer fra konto til utlandet går til å dekke utgifter som en påstått kjæreste eller venn har pådratt seg
16. En personlig konto anvendes til virksomhetsrelaterte transaksjoner
17. Hyppig veksling av mindre sedler til større sedler
18. Sedlene synes å være helt nye, er skitne eller lukter
19. Kunden er kjent som dårlig betaler, men har plutselig mye penger og/eller innfrir forfalt gjeld
20. Plutselig forandring av kundens livsstil, herunder økt forbruk og kjøp av verdifulle gjenstander
21. Kunden er kjent som dårlig betaler med flere betalingsanmerkninger, men har plutselig fått disse slettet
22. Kundens utgifter til leie og/eller leasing av dyre aktiva harmonerer ikke med kundens kjente inntektsforhold
23. Kunden mottar beløp fra et stort antall privatpersoner bosatt over hele landet uten at det er kjent at vedkommende driver næringsvirksomhet

Eksempel 3

Kunden var i kontakt med banken i forbindelse med kontantuttak på kroner 1 000 000,- til kjøp av bolig.

Kunden hadde i perioden fra januar 2015 til oktober 2016 foretatt kontantuttak for totalt kr 1 335 000 fra kundens to private konti i banken. Kunden er kommunalt ansatt, men får også inn midler på konto fra ulike privatpersoner. Kunden har i den samme perioden solgt bolig og fått oppgjør inn på konto i banken. Kunden har boliglån i banken på totalt ca. kr 5 550 000.

Kunden er registrert med flere roller i foretaksregisteret, og står oppført som kontaktperson i en frivillig organisasjon samt som nestleder i en annen organisasjon

3.4. Bruk av betalingskort

1. Det åpnes unormalt mange konti med tilhørende bankkort
2. Utenlandske betalingskort brukes over lang tid til store kontantuttak i Norge
3. Utenlandske betalingskort brukes over lang tid til store kontantuttak i Norge og pengene settes umiddelbart inn på konto i norsk bank
4. Kort tilhørende kunder uten kjent relasjon til hverandre benyttes til samtidig kontantuttak ved flere anledninger
5. Uttak av kontanter fra kort med sammenfallende innskudd på annen kundes konto

3.5. Opptak og nedbetaling av ordinære lån, forbrukslån mv.

1. Tilbakebetaling av et lån kort tid etter etablering av låneforhold
2. Et ordinært lån i fast eiendom innfris kort tid etter låneopptak
3. Kunden innfrir plutselig større uforfalt gjeldspost som hittil har vært gradvis nedbetalt
4. Avdrag på lån betales kontant
5. Avdrag på lån betales fra et land kunden ikke har noen opplyst tilknytning til
6. Avdrag på lån betales av tredjepart som kunden ikke har noen opplyst relasjon til
7. Kunden tar opp flere forbrukslån på kort tid
8. Kunden nedbetaler flere forbrukslån på kort tid
9. Opplysninger om økonomisk situasjon som er fremlagt i låneopptaksprosessen er ikke i samsvar med ligningsopplysninger
10. Det som skal belånes står ikke i stil med kundens kjente økonomiske forhold
11. Opptak av lån eller utvidelse låneramme og rask videreføring av pengene til utlandet
12. Finansiering sørges for av långiver, enten privatperson eller juridisk person uten at det er noen åpenbar forklaring på hvorfor en slik kilde brukes
13. Kunden får avslag på lånesøknad og søker etter kort tid på nytt med nye dokumenter som viser bedre økonomisk situasjon
14. Kunde har rammelån som trekkes opp og nedbetales «unormalt»

Eksempel 4

I løpet av en periode på seks uker har en kunde tatt opp forbrukslån på totalt kr 550 000. Kunden mottar lønn månedlig fra Peder Ås AS, men har neppe økonomi til å betjene dette lånet. Kunden har i dag ca. kr 180 000 igjen av forbrukslånet på konto.

Kunden tar hver dag ut kr 9 900 i kontanter. Kunden var i dag innom banken og ønsket å ta ut ytterligere kr 90 000 i kontanter. Kunden spurte samtidig om hvor store summer det er lov å ta med ut av landet. Kunden er utenlandsk statsborger og har bestilt båtbillett med avreise ut av Norge om kort tid.

3.6. Forhold knyttet til ideelle, friville og veldedige organisasjoner

1. Organisasjonen er ikke registrert i offentlige registre
2. Innsamlingsorganisasjonen er oppført på innsamlingskontrollens OBS-liste (www.innsamlingskontrollen.no)
3. Innsamlingsorganisasjonen er omtalt med en rekke klager til forbrukermyndighetene
4. Tilbakeholden med opplysninger om organisasjonens formål, organisering, beslutningstaker og aktiviteter
5. Organisasjonen har ingen, eller svært få ansatte
6. Det gjøres kontantuttak eller foretas kjøp av varer og/eller tjenester som tilsynelatende ikke er i overensstemmelse med organisasjonens kjente aktiviteter eller formål
7. Større beløp overføres samlet til utlandet hvor dette tilsynelatende ikke er i overensstemmelse med organisasjonens kjente aktiviteter/formål
8. Investeringer eller andre større disponeringer som synes å være uten logisk formål, eller som tilsynelatende ikke er i overensstemmelse med organisasjonens kjente aktiviteter/formål
9. Uttak fra konto harmonerer ikke med de opplysninger som er gitt om formålet med kontoen
10. En foreningskonto mottar regelmessig eller unormalt store overføringer fra utlandet
11. Organisasjonen mottar ikke bidrag fra norske givere
12. En medlemsorganisasjon har ikke løpende kontingentinnbetalinger
13. Overføringer fra organisasjonen går til selskaper i utlandet som er kjent for å drive, eller som har navn som indikerer at de driver med hawala-lignende tjenester (pengeoverføringsvirksomhet)
14. Organisasjonen har utgifter til varer og tjenester som bærer mer preg av å være til personlig bruk og ikke til organisasjonens aktiviteter
15. Overføringer til foretak uten tilknytning med organisasjonens formål
16. Det er helt eller delvis navnelikhet mellom organisasjonen og navn som fremgår av sanksjonslister, FN-lister eller EU-lister mv.
17. Regelmessige og unormalt store overføringer hvor avsender ikke kan identifiseres, eller som fremgår av sanksjonslister, FN-lister eller EU-lister mv.
18. Ikke-gjennomsiktige overførsler til risikoområder, særlig områder utsatt for terrorisme

3.7. Virtuelle valutaer og nyere betalingsmetoder

1. Kunde oppretter konto som tilsynelatende kun brukes til omsetning relatert til virtuelle valutaer
2. Det overføres midler til virksomheter i Norge eller i utlandet som driver med formidling av virtuelle valutaer
3. Overføringer til utlandet merket med kjøp eller salg av virtuelle valutaer
4. Kunder som er kjent for andre misligheter overfører midler til formidlere av virtuelle valutaer
5. Kunde mottar overføringer fra utenlandske betalingsformidlere hvor den faktiske avsenderen ikke framkommer
6. Kunde overfører midler til utenlandske betalingsformidlere hvor den faktiske mottakeren ikke framkommer

Eksempel 5

Peder Ås har vært kunde i banken siden 2012 og har to konti i tillegg til en BSU-konto. Ås har veldig mange transaksjoner til og fra utlandet. Det meste antas å gjelde spilling/gambling på nettet. Flere innbetalinger fra John Doe PLC og nå sist innbetaling fra John Doe LTD på kr 100 000. Innbetalingen fra John Doe LTD har kommet på en annen konto enn kundens brukskonto. Dette transaksjonsmønsteret har gått igjen flere ganger de siste årene, og banken kan ikke se hva de store innbetalingene fra utlandet gjelder.

3.8. Valutaveksling

1. Kjøp av valuta for store (kontant)beløp
2. Veksling av større beløp, eller jevnlig veksling, uten at dette er begrunnet forretningsmessig
3. Større vekslinger mellom utenlandske valutaer
4. Kunden synes ikke å vite hvilket beløp som veksles
5. Kunden benytter flere kort for å kjøpe valuta

3.9. Leasing

1. En vesentlig andel av den totale kostnaden for leasingperioden betales i forkant, ev. i kontanter
2. Leasing objektet forsvinner under leieperioden
3. Forskuddsleasing eller løpende leasing betales av tredjepart
4. Kundens kjente økonomi harmonerer ikke med leasingkostnaden som skal betales

Avslutningsvis

Ytterligere kunnskap om hvitvasking finnes blant annet på følgende nettsider:

- Hvitvaskingsloven/hvitvaskingsforskriften (www.lovdata.no)
- Finanstilsynet (www.finanstilsynet.no)
- ØKOKRIMs tips for bedre MT-rapportering (www.hvitvasking.no)
- Nasjonal risikovurdering for bekjempelse av hvitvasking og terrorfinansiering (www.regjeringen.no/jd)
- FATFs typologirapporter om hvitvasking og terrorfinansiering (www.fatf-gafi.org)
- Mistenkelige transaksjoner skal rapporteres via skjemaet MT-0002 i på www.altinn.no

Nasjonalt tverretattlig analyse- og
etterretningscenter
c/o ØKOKRIM, Postboks 8193, dep,
N-0034 Oslo

post@ntaes.no